

Izšla vsak dan razen sobot, nedelj in praznikov.
Issued daily except Saturdays, Sundays and Holidays.

PROSVETA

GLASILO SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

Uredniški in upravljalni prostori:
2637 South Lawndale Ave.
Office of Publication:
2637 South Lawndale Ave.
Telephone, Rockwell 4904

LETO—YEAR XXXVI. Cena lista je \$6.00. Entered as second-class matter January 16, 1933, at the post-office at Chicago, Illinois, under the Act of Congress of March 3, 1979. CHICAGO 23, ILL., TOREK, 12. SEPTEMBRA (SEPT. 12), 1944 Subscription \$6.00 Yearly ŠTEV.—NUMBER 178

Ameriške čete udrie na nemško ozemlje!

Enote prve ameriške armade navezale stike z drugo britsko armado ob Albertovem kanalu v Belgiji. Ljute bitke med Američani in Nemci na fronti ob reki Moselle. Zavezniško poveljstvo trdi, da so Nemci izgubili 700,000 vojakov v bitkah v Franciji in Belgiji.—Ruske armade v ofenzivi na 225 milj dolgi fronti v ogrski Transilvaniji.—Zavezniška letalska sila kooperira z jugoslovansko osvobodilno armado

LONDON, 12. sept.—Oklopne in pehotne kolone prve ameriške armade so invadirale nemško ozemlje pri Trierju in so prodrele v daljavo pet milj.

LONDON, 11. sept.—Angleške oklopne kolone so danes udrele na Holandsko 14 milj severno od prebite Albertove obrambne črte v Belgiji, dočim je prva ameriška armada prebila pot v prvo cono nemške Siegfriedove obrambne črte 10 milj od nemškega ozemlja in vzhodno od zaveztega belgijskega mesta Liege. Tretja ameriška armada je navezala stike z enotami sedme ameriške armade v bližini Sommera, se glasi poročilo.

London, 11. sept.—Prva ameriška armada je navezala stike z drugo britsko armado ob Albertovem kanalu nad Hasseltom, belgijskim mestom, pravi naznanilo. To dostavlja, da so nekateri oddelki ameriške armade udrl v Luksemburško v prodiranju proti Nemčiji na sto milj dolgi fronti.

Tretja ameriška armada pod poveljstvom generala Pattona je zavajevana v središčnih bitkah z Nemci na fronti ob reki Moselle. Čete te armade so prekoračile reko v več krajih v prodiranju proti Saarski kotlini. Pozorišče lutih bitk je ozemlje pri Toulu.

Poročilo, da so čete prve ameriške armade zasedle Verviers na vzhodni strani Liega, belgijske trdnjave, ki je padla zadnji teden, je potrjeno. Verviers leži 15 milj vzhodno od Liega. Kanadske čete so vkorakale v Zeebrugge, strateško mesto v bližini holandske meje. Nemške čete so dospale v Holandijo iz danskih pokrajin, da ustavijo prodiranje zveznikov.

Besednik zavezniškega poveljstva je naznanil, da so ameriške, britske in kanadske čete zadale strahovite udarce Nemcem v Franciji in Belgiji. Nemške izgube znašajo od zavezniške invazije Normandije 700,000 ubitih, ranjenih in ujetih vojakov. Britski in ameriški letalci so metali bombe na Berlin, Mecklenburg, Hannover, Brunswick, Stuttgart, Nurnberg, Ulm in druga nemška mesta. Napada na ta mesta se je udeležilo čez pet tisoč bojnih letal in bombnikov.

Rim, 11. sept.—Francoske čete so se približale Belfortu, kjer se odpira pot v južnozpadno Nemčijo, poroča zavezniško poveljstvo. Ljute bitke so v teku pri Blamontu, 16 milj od Belforta in 36 milj od nemške meje.

V akciji na tej fronti je tudi sedma ameriška armada. Ta je zasedla Baume le Dames, Clerval in Aissey. General Alexander Patch, poveljnik te armade, je naznanil spojitve z grupami francoske notranje sile pri Dijonu.

London, 11. sept.—Ruske armade so v ofenzivi na 225 milj dolgi fronti v ogrski Transilvaniji. Moskva poroča, da so se približale Cluju, glavnemu mestu te province in železniškemu centru. Zasedle so Telus, 37 milj od Cluja, in čez sto drugih naselij. Prve ruske kolone so prodrele na ozemlje, ki je oddaljeno 220 milj od Budimpešte.

Borba za avtonomijo distriktov UMWA

Opozicija formirala blok proti Lewisu

Cincinnati, O., 11. sept.—Na konvenciji rudarske unije United Mine Workers of America, ki se prične jutri v tem mestu, se bo razvila borba za avtonomijo rudarskih distriktov in proti Johnu L. Lewisu, predsedniku unije.

Opozicija, katere vodja je Ray Edmundson, bivši predsednik rudarskega distrikta UMWA v Illinoisu, je formirala blok. Ta bo skušal odvzeti glavnemu stanu oblast kontrole nad rudarskimi distrikti.

Edmundsonov blok vodi kampanjo, da 21 izmed 31 rudarskih distriktov dobi avtonomijo. Predsednike in druge uradnike teh distriktov imenuje Lewis in rudarji nimajo nobene besede.

Poraz Nemčije blizu, pravi Eden

London, 11. sept.—Zunanji minister Anthony Eden je v svojem govoru napovedal, da se bo nacijska oborožena sila v Evropi kmalu zrušila pod udarci zavezniških armad, zaeno pa je naglasil, da pride potem Japonska na vrsto. Velika Britanija bo vrgla vso razpoložljivo silo v boj proti Japoncem, da jih potisne na kolena, po porazu Nemčije.

Pomoč žrtvam poplave v mehiških distriktih

Mexico City, 11. sept.—Federalne dobrodelne organizacije so poslane živila in druge potrebščine žrtvam poplave in viharjev v šestih distriktih. Najbolj prizadeto mesto je Parral v državi Chihuahua. Najmanj 50 ljudi je bilo ubitih in čez 500 hiš porušeni v Parralu.

Italijanski partizani ujeli 500 Nemcev

Bern, Švica, 11. sept.—Švicarska častniška agentura poroča, da so italijanski partizani ujeli 500 nemških vojakov. Partizani so jih obkrožili pri Domo d'Ossoli na italijanski strani Simplonovega tunela.

REBELI ARETIRALI 'POGLAVNIKA' PAVELIČA

Sovjetska Rusija povečala pritisk na Ogrsko

RUMUNSKA DELEGACIJA V MOSKVI

London, 11. sept.—Radiopostaja Alžir poroča, da so hrvaški rebeli aretirali "poglavnika" Paveliča, Hitlerjevo lutko, in ga izročili v roke maršala Tita, poveljnika jugoslovanske osvobodilne armade. Poročilo še ni potrjeno.

Pavelič je vladal v Zagrebu kot vodja lutkarskega hrvaškega režima. On je odgovoren za umore več sto tisoč Srbov, židov in simpatičarjev partizanov, ki se že tri leta bore proti nemški okupacijski sili.

Zdržuten med Titovimi enotami in oddelki rdeče armade bo kmalu dosežena, če že ni. Rusi so zadnji teden invadirali jugoslovansko ozemlje po okupaciji Turn-Severina, rumunskega mesta ob reki Donavi. Istočasno so partizani vkorakali v Zaječar, mesto, ki je oddaljeno 50 milj od Turn-Severina.

Sovjetske čete, ki so udrele v Bolgarijo, ko je kapitulirala, uničujejo ostanke nemške oborožene sile tudi v Jugoslaviji in Grčiji.

Moskva je povečala pritisk na Ogrsko, da jo vrže iz vojne. Izdan je bil nov poziv na ogrsko ljudstvo, naj strmoljavi nacijem naklonjeno vladu in se pridruži zaveznikom. Rusija je zavzela ostrejšo stališče napram Turčiji, katere nevtralnost jezi Moskvo.

General Feodor I. Tolbuhin, poveljnik tretje ruske armade, ki je udrla v Bolgarijo, je prepusil razorožitev nemških čet novi bolgarski vladi, katere predsednik je Kimon Georgijev. On mu je obljubil pomoč pri tem delu.

Moskva, 11. sept.—Rumunska delegacija, ki je dospela sem, se je sestala z reprezentanti Rusije, Amerike in Velike Britanije v svrhu podpisa premirja. Pričuje se, da bo premirje danes podpisano.

Člani rumunske delegacije so izjavili, da so vsa glavna vprašanja rešena.

Čistka v Franciji se nadaljuje

Več tisoč kvizlingov aretiranih

Pariz, 11. sept.—Elementi francoske notranje sile nadaljujejo čistko. Pariški listi poročajo, da je bilo v zadnjih dneh več kvizlingov in kolaboratorjev aretiranih. Vsi bodo postavljeni pred sodišča, ki jim bodo naložila kazni.

Med onjmi, ki so bili aretirani, je Henry La Font, čigar pravo ime je Henri Chamberlin. On je bil zapleten v predvojnem Staviskijevem škandalu, ki je pretresel Francijo. V tem je bil zapleten tudi Pierre Bony. Slednji je obtožen sodelovanja pri organiziranju francoske tajne policije, ki je umorila mnogo Francozov, ki so se borili proti nemški okupacijski sili. Oba sta bila aretirana na neki kmetiji v bližini Pariza, kjer sta se skrivala.

Načelnik pariške policije je naznanil aretacije dveh bivših članov Lavalove lutkarske vlade v Vichyju. To sta Max Bonnafoy, bivši minister za zaloge, in Jules Brevie, bivši minister za kolonije in prijatelj maršala Petaina.

Bonnafous in Brevie sta nagradila bogastvo \$16,000,000, ko sta sodelovala z nemškimi gestapovci. Del tega bogastva, ki je bilo zakopano v nekem kraju, je policija zaplenila.

Nadaljnji premogovniki ustavili obrat

Wheeling, W. Va., 11. sept.—Nadaljnjih 14 premogovnikov v južnem delu West Virginije je moralo ustaviti obrat zaradi stavke delovodij. Več tisoč rudarjev je prizadetih zaradi stavke. Delovodje so zastavkali, ker kompanije nočejo priznati njihove organizacije.

Grški politični odbor razpuščen

Kairo, Egipt, 11. sept.—Uradno naznanilo pravi, da je bil grški politični odbor za narodno osvoboditev razpuščen, ko so člani tega odbora in komunisti stopili v vladu. Odbor je bil ustanovljen v Grčiji pred šestimi meseci.

Sedem tisoč aretiranih v Franciji

London, 11. sept.—Čez sedem tisoč oseb je bilo aretiranih v čistki v Franciji po poročilu načelnika pariške policije na obtožbo sodelovanja z Nemci. Pričuje se, da bo število aretirancev naraslo na 25,000 ta mesec. Vsi bodo prišli pred vojaška sodišča.

Domače vesti

Nov grob v Kansasu

Arma, Kans.—Tukaj je po dvomesečni bolezni umrl Joseph Gorenc, član društva 434 SNPJ. Bil je operiran na želcu, kar pa mu ni pomagalo. Doma je bil iz Biške vasi pri Mirni peči na Dolenskem, star 55 let. V Ameriki je bil od leta 1907, ves čas v Kansasu. Zapušča ženo, dva sinova, hčer in sestro, por. Parkel v Willardu, Wis., v stari domovini pa dve sestri in brata, če so še živi.

Padel na bojišču

Milwaukee, Wis.—Družina Louis Yaksh je bila obveščena od vojnega departmanta, da je bil 15. avgusta ubit na italijanskem bojišču njen sin štabni saržent Ernest Yaksh, star 20 let in član društva 747 SNPJ. Poleg staršev zapušča brata Edwina, ki služi kot poročnik v Angliji, in sestro, por. Eichman.

Clevelandске vesti

Cleveland, Ohio.—Lt. Ivan J. Miklich, sin družine Frank Miklich, ki je bil 19. jul. proglašen med pogrešanimi, se nahaja v nemškem ujetništvu, kot poročajo vojne oblasti družini. Pri vojakih je bil skoro tri leta in preko morja od meseca maja.—V bolnišnici St. Alexis je srečno prestala operacijo Antonia Tekavčič, žena Venela Tekavčiča.—V bolnišnici Glenville se nahaja Margareta Stopar, roj. Smole, ki je bila operirana na slepiču.—Iz bolnišnice se je vrnila Dorothy Komin, na bolniški postelji pa se nahaja Mary Brinšek.—Poročila sta se Henry Blatnik in Mary Homar.—Družina Frank Peček je bila obveščena od vojnih oblasti, da je bil 8. avgusta ubit v Franciji njen sin Sgt. Frank Peček, star 24 let, pri vojakih od marca 1942 in preko morja od lanskega oktobra. Poleg staršev zapušča starega očeta, brat Pfc. Edwarda na južnem Pacifiku in sestro Eleanoro.

Bolgarija dobila liberalno vlado

Zagovorniki enotnosti balkanskih držav dobili pozicije

Kairo, Egipt, 11. sept.—Bolgarija je dobila liberalno vlado, kar je dobro znamenje za njeno bodočnost. Bolgarija, ki je bila satelit Nemčije, je zdaj v zavezniškem taboru. Predsednik nove vlade je Kimon Georgijev. On je demonstriral svoj pogum v krizi, ki je zajela Bolgarijo. Pred desetimi leti je s pomočjo polkovnika Damijana Veltčeva ustanovil tajno organizacijo, ki je strmoljvala vlado premijerja Nikolaja Moučanova, kateri je sklenil kupčijo z diktatorjem Mussolinijem. Georgijev je skušal navezati prijateljske odnose z Jugoslavijo in Grčijo, a ni uspel zaradi intrig pokojnega kralja Borisa. Slednji je potopil Bolgarijo v oasišni tabor. Georgijev je znan kot zagovornik enotnosti balkanskih držav in prijatelj sovjetske Rusije. V novi bolgarski vladi sta dobila važni mesti profesor Vencelin Ganev in Todor Pavlov, znana liberalca.

Nemci zapuščajo otoke na Egejskem morju

Ankara, Turčija, 11. sept.—Veliko število nemških vojakov, ki so pobegnili z otokov na Egejskem morju, je dospelo v turške kraje na obrežju tega morja. Vsi vojaki, ki pridejo v Turčijo, so internirani.

Leteče bombe padajo na Pariz

Pariz, 11. sept.—Nemške letelice bombe so padle na Pariz in predmestja. Štiri osebe so bile ubite in dvanaest ranjenih. Prebivalci ne kažejo strahu pred nemškimi bombami.

BRITSKI PREMIER CHURCHILL DO-SPEL V KANADO

Važni razgovori z Rooseveltom o usodi Nemčije

PROBLEM ZACRTANJA NOVIH MEJ

Quebec, Kanada, 11. sept.—Britski premier Winston Churchill je dospel v to mesto, kjer bo imel konferenco s predsednikom Rooseveltom. Z njim so pričeli njegova žena in člani štaba britske armade in mornarice.

Konferenca med Churchillom in Rooseveltom se bo vršila v zgodovinskem hotelu Frontenac, v katerem sta se sestala pred enim letom.

Ker vojna v Evropi stopa v zadnjo fazo, bo konferenca med Churchillom in Rooseveltom najvažnejša izmed vseh, kar sta jih doslej imela. Nujni problemi glede Nemčije so prišli v ospredje. Eden je razkosanje Nemčije na tri okupacijske cone—britsko, ameriško in rusko. Tudi v slučaju, da se člani komisij treh velesil zedinijo glede ustanovitve skupne vojaške administracije v Berlinu, bo načrt, da Velika Britanija in Amerika tvorita blok, izval odpor v Moskvi.

Sovjeti so dali razumeti, da bodo morali nemški delavci pomagati pri rekonstrukciji opustošenih ruskih pokrajin. Zadržanje novih mej je tudi problem. Gotovo je, da bo Poljska dobila nemške pokrajine kot odškodnino za ozemlje, katero bo morala odstopiti Rusiji. Omenjene so Vzhodna Rusija, Gornja Slezija in Pomeranija, kjer živi čez 10,000,000 ljudi.

Roosevelt in Churchill bosta iskala pot za izravnavo konflikta med ubežno poljsko vlado in sovjetsko Rusijo. Trudila se bosta v naporih za zblizanje med Poljski in Rusi.

Franoske zahteve so tudi problem. Anthony Eden, britski zunanji minister, je dejal, da bo Francija igrala važno vlogo kot velesila in reprezentirana bo na mirovni konferenci po zaključeni vojni. Po kapitulaciji Nemčije bosta Velika Britanija in Amerika vrgli mogočno silo v operacije proti Japoncem na Pacifiku.

Načrt za preureditev industrij

Prišel se bo izvajati po porazu Nemčije

Washington, D. C., 11. sept.—James F. Byrnes, direktor vojnega mobilizacije, je naznanil sestavo načrta glede preureditve industrij, ki so zdaj udeležene v produkciji bojnega materiala, za produkcijo civilnih potrebščin. Ta se bo deloma začel izvajati po porazu Nemčije.

V poročilu predsedniku Rooseveltu je Byrnes sugeriral preklie nekaterih ekonomskih kontrol in industrije naj bi spet omejile delovni teden na 40 ur. "Potrebno je sedaj, da vlada stori korake glede razdelitve dela," pravi v poročilu. "Povpraševanje po civilnih potrebščinah se bo povečalo s strani ljudi, ki imajo denar in jih lahko kupijo." Trdi se, da bo Byrnes resigniral kot direktor vojne mobilizacije, ko bo kongres sprejel njegova priporočila glede izvajanja načrta za preureditev industrij. On je naznanil, da mu je vojni department izročil seznam tovarn, katere namerava obdržati in operirati po porazu nemške sile v Evropi.

Izmed petih vojakov, ki jih vidite na sliki, sta dva Slovenci. Iz St. Louisa, Mo., oba člana društva 107 SNPJ. V sredini je Albert Zvanut, machinist's mate first class, na desni (s puško v roki) pa Anthony Cahill, quartermaster first class. Ostali trije so: Robert Ewing (levo), Warren G. Booth in George Alden, vsi iz St. Louisa. V rokah drže dve raztrgani-japonski zastavi, ki sta padli v roke ameriškim vojakom v boju za posest otoka Guama na Pacifiku, kakor tudi puška.

Dednost v naravi

Leon Detela
(Se nadaljuje.)

Ker nastajajo vse 4 vrste spolnih stanic v enakem številu in ker je le od slučaja odvisno, katere vrste stanic se združijo, je vsaka izmed 16 možnih združitve enako verjetna. Če je drugi rod križanec dovolj številen, ga bomo lahko razdelili v 9/16 črnih, kuštravih, 9/16 belih, gladkodlakavih, 3/16 belih, kuštravih in 1/16 belih, gladkodlakavih poedincev.

Čim številnejši je rod, tembolj se približujejo števila pripadnikov posameznih starih skupin izračunanim številom. Mendel je križal dve vrsti graha, od katerih je imela ena rumenkasto in gladko, druga pa zelenkasto in zgrbančeno seme. Po oploditvi so nastala sama rumenkasta in gladka semena. Rumenkasta barva semena prevladuje torej nad zeleno, gladkost nad zgrbančenostjo. (Ta slučaj se razlikuje od križanja morskih prašičkov v tem, da prevladujeta obe lastnosti enega starša nad obema lastnostima drugega starša.)

Ko je posadil tako dobljena semena, so zrastle rastline, ki jih je medsebojno oprášil, in dobil je 556 semen. Po razpredelnici, ki je podobna razpredelnici križanecov naših morskih prašičkov, je zračunal Mendel, da mora pričakovati 9/16, t. j. 312,75 rumenih, gladkih semen. V resnici jih je naštel 315. Podobno je zračunal, da mora nastati 3/16 rumenih, zgrbančenih semen, t. j. 104,25, naštel jih je 101, dalje 3/16, t. j. 104,25 zelenih, gladkih semen, naštel jih je 108 in končno 1/16, t. j. 34,75 zelenih, hrapavih zrn, katerih je dobil v resnici 34. Vidimo torej, da se števila, ki jih je dobil pri poizkusih, skoraj točno ujemajo s števili, ki jih je izračunal na podlagi naziranja o štirih različnih vrstah spolnih stanic bastardov prvega rodu.

Povrnimo se zopet k naši razpredelnici! Če bi se razlikovala prvotna dva morská prašička le po barvi, bi pričakovali, ker prevladuje črna barva nad belo, v drugem rodu križanec kot pri miših ¾ črnih in ¼ belih morskih prašičkov. Razpredelnica in slika nam pokazata, da je od 16 potomcev 12, t. j. ¾ črnih in 4, t. j. ¼ belih.

Nadalje vemo od poizkusov z mišmi, da mora biti med dvanaestimi črnimi morskimi prašički ¾, t. j. 8 takih, ki so le navidezno črni, radi prevladovanja črne barve nad belo, in samo ¼, t. j. četvero takih, ki so resnično črni.

Navidezno črni morski prašički bodo imeli pri medsebojnem križanju ¼ belih potomcev, resnično črni morski prašički pa bodo imeli pri medsebojnem križanju vedno le črno potomstvo. V naravi ne moremo spoznati, kateri križanec drugega rodu bo imel samo črno in kateri deloma črno, deloma belo potomstvo. Pač pa spoznamo to iz razpredelnice po znakih AA in Aa in bi spoznali na vsakem črnem morskem prašičku, če bi mogli z našimi okornimi pripomočki prodreti v vse tajnosti idioplazme, kjer mora odgovarjati našemu znaku AA neko snovno ali kakršnokoli stanje, ki je drugačno od stanja označenega z Aa. Ker smo pa še zelo, zelo daleč od spoznanja, za-ko so zasidrane različne zmožnosti v idioplazmi, sklepamo lahko za idioplazmo staršev, če ne poznamo v vseh podrobnostih njihovega rodovnika, le po kakšnosti njihovih potomcev.

Iz razmišljanj o podedovanju črne barve morskih prašičkov spoznamo, da se prenaša ta lastnost z roda v rod brez vsake zveze ali odvisnosti od oblike dlake ravno tako kot da bi se ločili prvotni pasmi, ki smo ju križali, le po barvi in ne tudi po obliki dlake. Ista razmišljanja podvzamemo lahko tudi z obliko dlake morskih prašičkov. Na isti način kot smo to storili pri barvi, lahko vsak citatelj razbere in sešteje vse resnično (BB) in le navidezno kuštrave (Bb) ter vse gladkodlakave poedince. Tudi pri obliki dlake spoznamo, da se prenaša iz roda v rod tako, kot da bi se ločili prvotni pasmi med seboj le po obliki in ne tudi po barvi dlake. Podob-

sedaj omenjenih treh slučajih. Zapišimo si moramo, da prenašajo spolne stanice bastarda na potomce ali samo določeno lastnost očeta (n. pr. zmožnost stvarjanja barvila) ali samo določeno lastnost matere, nikdar pa obeh hkrati; da so posamezne lastnosti bastarda v splošnem neodvisne med seboj in da prehajajo njihove zasnove neodvisno druga od druge v spolne stanice bastarda; da lastnosti očeta lahko navidezno več ali manj ali pa skoraj čisto prevladujejo nad lastnostmi matere in obratno; in slednjič, da drugi rod križanec ni več enoten in da se pojavijo v njem skupine različnih poedincev, ki so ali enaki staršem ali pa, ki združujejo v sebi deloma lastnosti starega očeta, deloma stare matere.

Če križamo n. pr. dva poedince z znakoma AAbbCC in aaBBcc (velike črke označujejo lastnost, ki prevladuje), ki se razlikujeta med seboj v treh lastnostih, dobimo bastarde z znakom AaBbCc. Ti bastardi tvorijo 8 vrst spolnih stanic z znaki ABC, AbC, aBC, abC in abc. Pri medsebojnem križanju takih bastardov je možnih 64 različnih združitve spolnih stanic in, če uvažujemo prevladovanje posameznih lastnosti enega starša nad lastnostmi drugega, 8 na zunanaj različnih vrst križanecov.

Med vsemi štiriinšestdesetimi skupinami križanecov bo samo 8 skupin, ki bodo imele od očeta in od matere enake lastnosti in ki bodo imele dedno sebi enako potomstvo. Med temi osnovnimi skupinami bo 6 novih stalnih pasem, ki bodo imele deloma lastnosti starega očeta, deloma stare matere. Ostalih 56 skupin bo imelo zelo pestro potomstvo. Čim bolj narašča število razlik med starši, tem nepreglednejši in zamotanejši postajajo pojavi križanja.

(Dalje prihodnjic.)

Kitajska otroka opazujeta ameriškega vojaka, ko se brije.

Domača fronta

(Office of War Information, Washington, D. C.)

KAMPANJA ZA OBISKOVANJE ŠOL

Starši, občine, šole, cerkve in delavske unije so pozvane, da začno organizirati kampanjo v cilju, da se spravi šolske otroke nazaj v šole to jesen. V knjižnici, katero so izdali skupno otroški urad ministrstva za delo, urad za vzgojo in federalna agencija za varnost, s pomočjo urada za vojne informacije, je na-glašeno, da morajo dobiti ameriški dečki in deklice najboljše izobrazbo, katero jim more pre-skrbeti država.

"Otrokom samim prav tako kot za prihodnost naše dežele je potrebno, da se razvije bolj kot kdajkoli obiskovanje srednjih šol—high schools—kajti šolanje je ključ bodočnosti," pravi knjižnica.

Priporoča tudi, da se naj celokupna občina udeleži kampanje. Na čelu kampanje za obiskovanje šol naj bi stopil komitej ljudi iz vseh slojev, ki poznajo mladino in jo ljubijo; ta komitej naj bi skrbel za to, da si pridobi tudi sodelovanje lokalnega časopisa in radia.

OSTANITE PRI SVOJEM POSLU

Pod pritiskom ogromnega ameriškega produkcijskega napora "se neprestano pomikamo naprej na potih, ki vodijo v Berlin in Tokio," je dejal predsednik Roosevelt v poslanici, ki je bila priložena enemu njegovih poročil naslovljenih senatu. Nobe-na stvar ne sme ustavljati tega napora, je dejal.

Predsednik je poročal o lend-leasnih dobavah ameriškim za-veznikom.— Rusiji, Srednjemu vzhodu in osvobodjenim ozem-ljem. Tanke, topove, municijo, hrano, obleko, zdravila.

V poslanici predsednika prihaja do izraza dejstvo, da bodo morali ameriški delavci proizvajati še več, in nadaljevati takó dolgo lend-leasene dobave, dokler ni zadnji Nemec pregnan iz ozem-lja, na katero je vdrl, in dokler ne bodo narodi, katere bomo osvobodili, zopet stali na svojih lastnih nogah.

Ostani na svojem mestu, da pomagáš kriti nujne potrebe vojske—to je naše edino upanje za popolno zmago v doglednem in čim krajšem času!

ŽENE V LIVARNAH

Akoravno je potrebno za naše livarne in topilnice precej močnih delavcev, z jeklenimi mišicami, je vendar na razpolago tudi mnogo lažjih poslov, za moške in žene, ki ne zahtevajo posebnih moči. Tako je izjavila komisija War Manpower, ki je sestavila seznam lažjih poslov, da se zadosti kritičnim potrebam delavcev in žensk delavskih sil.

Delavcev za težka in lahka dela primanjkuje v Buffalu, Bostonu, Chicagu, Clevelandu, Pittsburghu, Detroitu, Lansingu, Muskegonu, Milwaukeeju, Philadelphiji, St. Louisu, ter v mnogih drugih mestih. Kdor se hoče prijaviti, naj brzojavi na stroške prijemnika (collect) na naslov: Forge and Foundry Division, War Manpower Commission, ter naj omeni, da je pripravljen obvezati se za 90 dni.

ni in delu za korist države, za zmago nad sovražnikom v popolnem sporazumu z našimi zavezniki, a posebno z Veliko Britanijo, Zedinjenimi državami in Sovjetsko Unijo.
Dr. Ivan Šubašić, predsednik kraljevske jugoslovanske vlade.

Plača za navadne delavce, ki stopijo v industrije železa ali jekla, gredo od 50,0 do 80,3 centa na uro, kot je to naznanilo ministrstvo za delo. Plača v delavnicah železne industrije je večinoma nekoliko višja kot v livarnah.

POTREBE V VOJNIH INDUSTRIJAH

Paul V. McNutt, ravnatelj komisije War Manpower, priporoča razvoj širom vse dežele profesionalnih naprav in prodajal, da se s tem prepreči nepotrebno izostajanje delavcev vojne industrije. G. McNutt je priporočal ne le izboljšanje teh podjetij v občinah, temveč tudi, da se uvede prav v tovarne nekatere teh organizacij, kot n. pr. pobiranje perila, plačevanje zavarovalnice, ter računov za elektriko in popravilnice za avtomobile.

G. McNutt je poudaril, da slabe razmere, ki vladajo za delavce v pogledu teh potrebosti, med njimi težave pri nakupovanju, v pralnicah in garažah ter drugih sličnih podjetjih, zelo vplivajo na redno obiskovanje dela. Nepotrebna odsotnost od dela čestokrat povzroča oddaljenost ali nezadostno število prodajal, neugodne poslovne ure, težkoče glede perila ali težave pri plačevanju računov za plin in elektriko ter zavarovalnine.

Izrazil je svoje upanje, da bodo ravnateljstva tovarn in trgovci sodelovali z WMC v njenem programu za izboljšanje teh nedostatkov.

VETERANI IN NJIH PRAVICE

Veterani sedanje vojne bodo poznali svoje pravice in prednosti, ker jih bo vlada opisala v posebni brošuri. Urad za vojne informacije javlja, da bo izdala administracija za Retraining and Re-employment pri uradu za vojno mobilizacijo prvo brošuro te vrste.

Namerava se izdati 2.600.000 izvodov pod naslovom "Your Rights and Your Benefits," a handy guide for Veterans of the Armed Forces and their Dependents," ki bodo razdeljene veteranom vojakom. Ko bodo te knjižice v javnosti, jih bodo dobili veterani vojske in mornarice v svojih centrih demobilizacije.

Knjižica pravi veteranom naslednje:
Po času njihovega službovanja in ako so odpuščeni na časten način, bodo avtomatično dobivali pri odhodu plačo od \$100 do \$300.

Vsi veterani, ki so odpuščeni na časten način, imajo pravico na 5 do 10 točk prednosti v vseh izpitih za U.S. Civil Service.

V slučaju začasne brezdelnosti bodo mogli dobiti podporo pri državi ali od federalnih uradov. Federalni program za take, ki ne morejo dobiti podpore pri državi, predvideva tedensko podporo 20 dolarjev od 4 do 52 tednov, po dolgotrajni službi.

BOŽIČNE KARTE PREKO MORJA

Perioda od 15. septembra do 15. oktobra, ki je bila označena kot doba za pošiljke zavojev namenjenih vojakom prek morja in moštvo mornarice, ne velja za božične karte, ki se bodo lahko poslale kadarkoli, v teku omejenih period ali pa tudi pozneje. Ta vest prihaja iz uradov za pošto vojske in mornarice.

Dobro bo, ako odpošljete božične karte že jako zgodaj, da bodo mogle biti pravočasno dostavljene tudi na najbolj oddaljenih vojnih področjih. Poslati jih je treba v zapечатih zavojih. Znamke morajo biti kot za pisma.

Vojska je naznanila, da pošiljke, ki so namenjene vojakom ali osebam, ki prejemajo svoja pisma preko armadne pošte onkraj morja, ne bodo mogle biti sprejete kot zavarovane, ali kot pošta C.O.D. Mornarica pa je izjavila, da bo mogla prevzeti tudi registrirano ali zavarovano pošto.

Domači poštni uradi bodo dali podrobne informacije.

Glasovi iz naselbin

(Nadaljevanje z 2. strani)

bil poklican k vojakom, je bil zaposlen v Clevelandu. Čital sem pismo od odlične osebe, ki se je zelo pohvalno izrazila o njem, preden je odšel v armado. Da bi se le on in prav tako vsi drugi mladeniči zdravi in srečno povrnil domov. Toda vsi ne bodo prišli domov, kajti vojna je morja na debelo. Kdor jih več pobije, tisti bo zmagal. Ali bo kdaj drugače? Zakaj pobijejo toliko mladih ljudi vsakih dvajset let? Ali ni svet dovolj velik za vse? Ali bo kdaj konec vojn za vse? To odvisi, kakšen mir bomo sklenili.

V Clevelandu se je vršila konvencija SANSa. Zelo rad bi se bil udeležil tega nadvse važnega zborovanja, a se ga nisem mogel. Vse kaže, da nasprotniki niso uspeli s svojo propagando, ki je imela namen uničiti SANS. Toda sedaj lahko vsak vidi, zakaj so napadali SANS.

Kakšna bo bodočnost slovenskega naroda v stari domovini, je zaenkrat še težko soditi. Vse kaže, da bo veliko boljše kot je bilo do sedaj, kot je bilo v prejšnji Jugoslaviji, kjer je vladala diktatura. Morda bo kateri izmed Prosvetinih čitateljev mislil, da sem v nasprotju z raznimi prejšnjimi dogodki. Toda odkar se je organiziral Jugoslovanski pomožni odbor, slovenska sekcija, sem bil vedno aktiven zanj in sem predsednik obeh postojank—To je JPO in SANSa. In danes, ko se bliža osvobodjenje Evrope in jugoslovanskega naroda, sem na to ponosen. Nih-

če mi ne more očitati, da nisem delal za narod, iz katerega izhajam. To bomo pa lahko rekli o nekaterih, ki so namenoma rušili narodovo slogo. Druge afere pa nimajo nobene stike s tem.

Sedaj, ko smo tik pred padcem Hitlerja in tik pred invazijo Jugoslavije, je potrebno, da delujemo skupno, kajti nas čaka veliko dela. Apeliram na naše rojake v teh krajih, da se nam pridružijo in pomagajo pri naših postojankah, ker potreba je velika. Nikar se ne izgovarjajte! Pojdite na delo! Ako pa vidite, da bi bilo boljše, da bi bil kdo drugi v vodstvu pri naših podružnicah, kar povejte in upoštevajte bomo vaše želje. Jaz sam sem takoj pripravljen odložiti svoj mandat, s tem pa ni rečeno, da bi prenehal s svojimi aktivnostmi. Prihodnja seja naše podružnice SANSa se bo vršila v nedeljo ob treh popoldne dne 1. oktobra, to je takoj po seji društva št. 13 SNPJ. Ako bodo zavezniki prodirali naprej s takim uspehom kot danes, ko pišem te vrstice, potem bo tedaj, ko bomo imeli sejo, Jugoslavija že osvobodjena. Zato je potrebno, da pridete na to važno sejo postojanke SANSa in JPO-SS. Udeležite se seje, kajti slišali boste tudi poročilo delegata, ki se je udeležil konvencije SANSa in poročila delegatov, ki smo jih zadnjič izvolili za Vseslovanski kongres. Torej, vsi na delo in stran z omahovanjem in nezau-penjem!

V nedeljo 3. septembra smo na redni seji društva št. 13 SNPJ razpravljali glede skupnega praznovanja 40-letnice SNPJ a tukajšnje federacije SNPJ. V ta namen sta bila na zadnji federacijski seji izvoljena Joseph Skoff in Mike Smerdel, da posetita sejo društva št. 13 in ugotovita, ako je društvo pripravljeno skupno praznovati 40-letnico a federacije. Po daljši diskusiji in pojasnjevanju je bilo sklenjeno sledeče: ker bo največ dela padlo na člane društva št. 13, je potrebno, da zastopniki federacije prodajo v predprodaji čim več vstopnic, tako da bo čim večja udeležba. Podpisani pa je bil izvoljen, da zastopa društvo št. 13 v vseh zadevah. Priredba, ako bo le mogoče, se bi vršila 28. oktobra. Vse drugo bo objavljeno v Prosveti ob pravem času in prav tako o sklepih federacije.

Zadnjič sem poročal, da bo društvo št. 13 staro 25, septembra 40 let. Toda v zapisniku pa stoji, da bo staro 40 let 28. septembra, k SNPJ pa se je pridru-žilo 1. oktobra. Odbor so izvolili meseca oktobra, ki je sestajal iz sledečih oseb: John Kovačič, predsednik. On je že mrtev. Joseph Strauss, podpredsednik. Tudi on je med pokojnimi. Joseph Longar, tajnik. On je v stari domovini; ali je še živ, ne vem. Kaj se je zgodilo z zapisnikarjem Thomasom Kerstanom, mi ni znano. Pregledovalci knjig in bolniški nadzorniki so bili: Joe Koenik (mrtev), Frank Strauss (mrtev), Joseph Vidmar (še vedno član) in Louis Terh-len, ki tudi še živi in je član št. 13. Zastopnik je bil Frank Spen-dal, ki še živi v Maynardu, blagajnik pa je bil John Shaver. Tudi o njem mi ni nič znano.

Joseph Snay, 13.

Nemška revija, ki izhaja v Monakovu, je prinesla to sliko letete bombe.

GORNJE MESTO

POVEST IZ ZAGREBSKEGA ŽIVLJENJA

BOGOMIR MAGAJNA

(Nadaljevanje)

"Ne," je odgovorila. "Ne gledam samo žalostnih stvari. Toda dokler bi le en človek v mestu živel v nesreči, bi drugi ne smeli plavati v veselju. Toda žalost ni v njem samo ena. Sto in sto jih je."

"In ti jih vendar ne moreš prepričati."

"Vem; sto se jih pripelje v to mesto vsak dan, da si tu poiščejo sreče, a tonejo v črne dni. Ni mogoče enemu človeku pomagati vsem, toda nekaterim je mogoče in mu pomaga že z eno samo besedo. So različne poti in boš rekel iskaljočemu človeku: Kam hočeš, prijatelj? Okreni se malo, kajti na poti, po kateri greš, te čaka strah in morda smrt, in človek se bo okrenil in stopil na tisto pot, ki si mu jo pokazal ti. Tako stojiš ti v središču mesta in srečaš marsikoga in mu poveš in on bo zopet rekel drugim: Šel sem po tej poti in se nisem izgubil. Hodi tudi ti po njej. Tako bo tvoja beseda potovala od človeka do človeka."

"Toda tudi oni pridejo končno na Mirogoj," je pristavil.

"In jim bo rajša ptica pela uspavanko," je odgovorila ona. "Na koncu vsakega življenja visi križ, da, in v vsakem življenju je križ, toda nekaterim je breme sladko in drugi ga kolnejo. Naredi ljudem, da bo njih breme sladko!"

Na njegovo povabilo sta krenila na Cmrok. Z vrta te gostilne je bil prelep razgled na jesenske vinograde, na dolino, na potok in na gore, vse odete v živo, vijolično barvo. Sedla sta k zeleni pregraji. Naročil je vina. Rad bi pretrgal ta razgovor in ji govoril o ljubezni, ki mu je v tej uri napolnila dušo. Saj je bila Marija v tem jutru tako lepa! Gledal je čez zid na strmo pobočje pod seboj, potem zopet njo, čez dolino v gore, in zopet njo. Na desni strani so se krog zelenih kolcev vile trte.

"Lepo bi bilo imeti krila in poleteti od teh trt čez dolino, nad tem potokom tam, nad temi raztresenimi hišami, nad temi cerkvami, nad temi ljudmi v pisanih oblekah, ki se premikajo tam po cesti." Z veseljem poudarkom je govoril te besede in se ni zavedal, kako vse drugače bo doživljal podobno misel na istem kraju mnogo pozneje.

"Kako se imenuje ta gostilna?" je vprašala. "Cmrok! Čudno ime, kajne! Sem prihaja mnogo slikarjev in se trudijo ujeti prekrasne barve, ki teko kakor reke s pobočij. Slemenca. Da bi znal jaz slikati, bi ne skušal ujeti teh eteričnih rek, ampak bi ulovil samo sij tvojih oči. Marija, izpij čašico vina!"

Nagnil je glavo k njeni. Ves vesel in srečen ni opazil, kako strmi njen pogled v sivo zidovje, ki je obdajalo Mirogoj. Komaj dotečnila se je vina z ustnicami in ni okrenila oči. Kot prikovanje so bile na pokopališču. V nem pa je gorela ljubezen. Zakopal je dlani v njene lase in in ji hotel nagniti glavo. Toda ona se mu je iztrgala: "Ne smeš! Tudi zadnjič bi te ne smela poljubiti."

"Zakaj bi ne smela?"

"Si ti medicinec?" je vprašala.

"Saj niso medicinci taki, kot mislijo ljudje. Veruj, da ne, Marija!"

"Nisem mislila tako. — Kako lepo padajo žarki na tisto zidovje! Sveflo je, kot da bi se srebro razlilo po njem. Sedaj že cveto krizan-teme za njim, toda pomladi bodo tudi vrtnice, kajne, Simon, in dolge grede nageljnov, kakor na našem pokopališču ob beli cerkvi med visokimi gorami. Izpij, Simon!"

"Pij tudi ti, Marija! Saj je vino zrastle iz teh lepih gričev."

Steza je peljana mimo travnikov po gričkih navzdol. Ob neki dolinici je sedel berač in igral na lajno: "Kaj igra?" je vprašala.

"Študentovski pesem. Stavim, da je že od- daleč spoznal berač, da sva študenta."

Simon mu je stisnil dar v roko. Berač je u- pri svetle oči v mlada človeka: "Bog z vama na vajinih potih," je rekel in zopet pričel vrteti lajno. Vedno dalje in dalje za njima se je gubila pesem in tonila kot daljni jok v neslišnost.

Srečavala sta kmetice, ki so se vračale s trga domov. Iz samih rož so jim bile spletene oble- ke in na vse obraze je bila razlita rdečina ve- selja in zadovoljnosti. Vsaka izmed njih je prikimala z glavo ali pa pozdravila: "Pomagaj Bog, mlada!" Zali deček, ki ga je vodila neka žena s seboj, je rekel glasno. "Glej, mati, kako je lepa ta devotjka!" Marija je zardela, a Si- mon se je razveselil.

"Vidiš, Marija," je rekel, "ti ljudje potujejo vsak dan v Zagreb in vendar se jih mesto ne prime. Žive med rožami in pesmimi. Živeli so tako že tisoč let in bodo živeli še. Oni ve- do, kaj je roža, kaj je pesem. Zagreb pa se je umeknil od njih, pozabil je na svoje ljudi. Oni pa nosijo svoje rože. Iz čistih in vere polnih src jim rasto in zato nihče ne more uničiti njih korenin. Našim ljudem pa, ki prihajajo v to mesto, zamrejo tako mnogim korenine v enem letu. Vprašal sem danes našo služkinjo Jelko, zakaj, in ni vedela odgovoriti."

"Za vzrok boš zvedel," je odgovorila.

Zavila sta na Dolgo ulico in se ustavila pod prehodom v Kamenitih vratih ob kapeli. Sto- tine sveč je gorelo na oltarčku.

"Kdo prinaša te sveče?"

"Kmetice, ki prihajajo v mesto, in ljudje iz Gornjega mesta. Malokdo iz doljnega Zagne- ba se spomni na to. Vendar sem poznal stu- denta brezbožca, ki je ob svoji promociji pri- nesel in prižgal svečo na tem oltarju. Takrat so se smejali vsi, le on ne. Bil je doma neke iz hrvaškega Zagorja in je postal ob promociji ves drugačen in zamišljen. V Zagrebu ni ho- tel več ostati in se je vrnil med svoje ljudi. Ta človek je bil poprej najveselejši med svojo gručo. Še nekaj, Marija. Gornje mesto ni Za- greb — ali pa je tisti Zagreb, ki stoji visoko nad onim mestom na dnu; je to Zagreb, ki še vedno sili v nebo in je že po pesmi, ki ti tiho poje iz starih hiš, podoben duši svojega ljud- stva. Ta Zagreb se ne spreminja in ne potuje od svojih ljudi. Odkar si se ti naselila vanj, pa je meni posebno lep. Sedaj šele doživljam tisto mesto iz sanj. — Ob tvoji hiši sva, Mari- ja! Dovolj, da vstopim s teboj."

Šla sta v sobo. Oba sta bila nekaj časa tiho. On je sklenil, da mora še to uro pridobiti njeno ljubezen in je že iskal v sebi prave besede. Ona ga je gledala z nekim strahom in njene ustnice so pričele trepetati. Toda kot da sluti, kaj hoče, je rekla: "Poglej! Nisem ti še poka- zala. Ob oknu, ob zavesi na steni visi na vrvi težak črn križ. Kot ta vrstica je življenje, in če potuješ po njej, dospeš le do križa. Govorila sem ti o sladkem bremenu. Hotela bi, da bi ti to doumel."

"Ta stavek je poudarjala in govorila veselo, kakor da bi hotela nekaj prikriti. On vsega tega ni razumel.

"Sedi k mizi. Igrala ti bom na harmonij."

(Dalje prihodnjič.)

FRENCH PATRIOTS GATHER FOR DRIVE ON GERMANS

GATHERING IN A REMOTE SPOT in northwestern France to collect their guns and ammunition and get final instructions for driving out the Germans, this group of Patriots is shown here ready for action. They had waited in the village of Kersaint, not far from Brest, for the weapons which were dropped to them by para- troopers from Allied planes. U. S. Army Signal Corps Radiophoto.

spoznanja—sama nedolžnost je bila, čista, kakor ponočno spo- mladansko nebo, ki vidi greh in ga oznanja za čednost. Nič se niso zgenile te ustnice, tudi tre- palnice so bile mirne; izpod njih je izpraševal globok pogled: "Kje ste videli take oči, kakor so te moje?"

Ob oknu je slonel tisti dolgi, kodrolasi, modrooki fant in nje- gove oči so vprašale samo en- krat dolgočasno in zaspano: "Kaj bi radi, gospodje, ob tej pozni uri?"

Molčali smo vsi, da bi lahko slišali svet in zvezde. Bennati se je vzdramil; odprl je usta, da so se prikazali črni, škrbnasti zobje; besede pa ni bilo, ne kri- ka. Zalučil je svečo ob tla, da je ugasnila ter se zdrobila; nato je planil name, oklenil se z vsemi koščenimi prsti mojega vratu ter me suval v kolena z obema bu- sima nogama.

"Nehaj!! sem zahropel.

Izpustil je desnico ter me je bil s pestjo po četu in po licu. Bolelo me ni, le njegovega obra- za me je bilo strah; od postelje je sijala rdeča nočna luč narav- nost nanj. Oči so bile vse bele, nemirne punčice so bile izginile bog vedi kam; lica so bila čisto usehla, ohlapna, da so štrlele vi- soko tenke kosti; usta so bila še zmerom odprta. Vse pa je bilo ena sama groza, groza...

Sunil sem ga v stran, da se je zakotalila čepica do postelje, tik pod Monno Liso; nato sem po- begnil...

Ko sem stal na ulici, se mi je zdelo, da je težka železna suknja padla od mene, kakor da je bila od papirja. Nekoliko truden sem res bil, da sem se naslonil ob zid... toda smejal sem se, smejal, dragi moj... Neki človek je pri- šel mimo, pogledal me je, stre- sel je trikrat z glavo ter je šel po svoji poti.

NAGNILO SE JE SOLNCE

Dolgo let je že, petnajst jih bo kmalu, da nisem videl zgo- dnje pomladi. Siv oblak visi nad mestom; dež ga ne izpere, soln- ce ga ne popije, vihar ga ne raz- makne. Morda je solnce tam vi- soko, tam daleč, morda poje po- mlad za gorami — kdo ve? Ali srce je vsevedno; in česar ne vi- di spoznanje, vidi slutnja. Na prašnih strehah se je zasvetilo, na umazanih oknih je odsevalo — od onstran sivega oblaka po- zdravila nas uklenjene daljna pomlad. Misli, napravite se; pri- mi popotno palico, hrepenenje! O resnično: tam daleč so kraji, kjer je nebo višje in svetlejšje; tam diše razoran lehe, tam ze- lene loke; tam daleč je domovi- na... je mladost.

Vsako leto ob tistem času, ko sem zaslutil solnce nad oblakom, je prešinila radost moje srce in občutil sem ves krepak, da mi grenkota tega romarskega živ- ljenja ni še popila mlade krvi. Še je bilo hrepenenje v meni; in hrepenenje je življenje, je mla- dost. "Še letos se napotim!" Ta- ko sem zaobljubil v svojem srcu.

"Še letos se napotim, še ta me- sec! Dolgo dovolj sem čakal in odlašal. Napotim se, preden umrje hrepenenje, preden zato- ne mladost. Še enkrat bodo gle- dale moje hvaležne oči, kako se drami smehljaje domača zemlja; še enkrat bom slišal melodijo prebujenih gozdov, veselo pesem juga, jezdečega na belih, beže- čih oblakih... Napotim se, pre- den bo časa mladosti izpraznje- na, da jo napolnim do vrha!" Ta- ko sem zaobljubil vsako leto v svojem srcu... vsako leto, pe- najst jih bo kmalu. Pa je pod poletnim nebom visel nad me- stom razpaljen oblak, težak, za-

nih, dišečih njiv, nikoli več pro- stranih, zelenečih lok; vse je uto- nilo, za zmerom ugasnilo za go- rami: pomlad, mladost, domovi- na; črn oblak na nebu, črna vda- nost v srcu, to bo tvoj delez!" (Dalje prihodnjič.)

Razni mali oglasi

5 MOŠKIH
\$43.00 na teden brez odstetja "with- holding" davka, za splošno "ware- house" delo v Morton Grove, Ill.
VAUGHAN WAREHOUSE
Morton Grove, Ill.
Chicago, Milwaukee, St. Paul R. R. 1 "block" So. of Dempster St., telefon Morton Grove 1806.

DELO DOBE lathe, milling machine in drill press operatorji. Skušeni al brez izkušnje. Aviation Tool & En- gineering Co., 2248 W. North Ave.

PRODA SE 2 nadst. zidana hiša, 4-2 v prvem in 7 sob v drug. nadst. Za pojasnila vprašajte v drugem nadst. lastnika, 1814 No. Damen ave.

2 NADST. ZIDANA 4-4 sob hiša, ga- raža, post., zaprt porč, blizu cerkve in šole. Nizka cena. 1630 S. Kedvale.

PRODA SE 2 nadst. 4 stan. po 4 sobe. Prazni prodajalni prostor; 2634 So. Cicero Ave., Cicero, Illinois.

PRODA SE BRIVNICA in šivalni stroj, na 2557 W. Haddon Ave.

PRODA SE 220 akrov farma, poslop. v dobrem stan. Tekoča voda. Do- bra zemlja in les. Moderna hiša, mestne udobnosti. Proda se tudi 120 akrov z vsem poslopjem. H. Kop- lewski, Rt. 4, Dowagiac, Mich.

DVOJICA—KUCHARICA IN HIŠNIK za modern deželski dom blizu Liber- tyville, 4 osebe v družini. Gremo na jug čez zimo. Plaćamo \$200.00 me- sečno. Kličite Phone Whitehall 7724, dnevno v tednu.

Ali ste naročili na dnevnik "Prosveto"? Podpišite svoj list!

For VICTORY
BUY
UNITED
STATES
DEFENSE
BONDS
STAMPS

TISKARNA S.N.P.J.

sprejema vse

v tiskarsko obrt spadajoča dela

Tiska vabila za veselice in shode, vizitnice, časnike, knjige, koledarje, letake itd. v slovenskem, hrvaškem, slovanskem, češkem, angleškem jeziku in drugih...

VOĐSTVO TISKARNE APELIRA NA ČLANSTVO SNPJ. DA TISKOVINE NAROČA V SVOJI TISKARNI

... Vsa pojasnila daje vodstvo tiskarne
... Cene zmerne, unijako delo prve vrste

Pišite po informacije na naslov:

SNPJ PRINTERY

2657-59 S. Lawndale Avenue • Chicago 23, Illinois
TEL. ROCKWELL 4904

NAROČITE SI DNEVNIK PROSVETO

Po sklepu 12. redne konvencije se lahko naroči na list Prosveto in prišteje eden, dva, tri, štiri ali pet članov iz ene družine k eni naroč- nini. List Prosveta stane za vse enako, za člana ali nečlane \$6.00 za eno letno naročnino. Ker vsi člani še plačajo pri anketi \$1.20 za tehnik, se jim to prišteje k naročnini. Torej sedaj ni varoka, reči, da je list predrag za člana SNPJ. List Prosveta je vaša lastnina in gotovo je v vsaki družini nekdo, ki bi rad čital list vsak dan.

Pojasnili:—Vselej kakor hitro kateri teh članov preneha biti član SNPJ, ali če se preseli proč od družine in bo zahteval sam svoj list tehnik, bode moral tisti član iz dotične družine, ki je tako skupno naročena na dnevnik Prosveto, to takoj naznaniti upravništvu lista, in obenem doplačati dotično vsoto listu Prosveta. Ako tega ne stori, tedaj mora upravništvo znižati datum za to vsoto naročniku.

Cena listu Prosveta je:

Za Zeruž. države in Kanado \$6.00	Za Chicago tr. okolico je \$7.50
1 tehnik in 4.00	1 tehnik in 6.50
2 tehnika in 3.00	2 tehnika in 5.10
3 tehnika in 2.40	3 tehnika in 3.90
4 tehnika in 1.20	4 tehnika in 2.70
5 tehnikov in nič	5 tehnikov in 1.50
Za Evropo je \$9.00	

Izpolnite spodnji kupon, priložite potrebno vsoto denarja ali Money Order v pisnu in si naročite Prosveto. List, ki je vaša lastnina.

PROSVETA, SNPJ.

2657 So. Lawndale Ave.
Chicago 23, Ill.

Priloženo pošiljam naročnino na list Prosveto vsoto \$

Ime _____ Čl. družita št. _____

Naslov _____

Ustavite tehnik in ga pripišite k moji naročnini od sledečih članov moje družine:

2. _____ Čl. družita št. _____
3. _____ Čl. družita št. _____
4. _____ Čl. družita št. _____
5. _____ Čl. družita št. _____

Mesto _____ Država _____

Nov naročnik ☐ Star naročnik ☐

ČRTICE

(1911-1913)

IVAN CANKAR

MONA LISA

Polagoma, obotavlja se je vrtel ključ v ključavnicu.

"Spoznal me je po glasu," sem pomislil, "pa ne ve, ali bi, ali ne... morda sluti..."

Ko se mi je zdelo, da se je ključ že popolnoma zavrtel, sem krepko prijel za ključko in sem se uprl ob duri. Vdale se niso takoj, tudi on se je upiral.

"Kaj bi?"

Glas se mu je tresel in je bil hripav.

"Nič... nič posebnega!"

Odrinil sem ga počasi in obzir- no; stal je pred menoj v svoji pi- sani dopetosti, svečo je držal v levici, ki se mu je zelo tresla; tako star, siv in nadložen se mi je zdel, kakor da se je bil od ve- čera do polnoči postaral za dvaj- set let; posebno smešna je bila pisana ponočna čepica z dolgim čopom, ki mu je bila zdrknila globoko na tilnik; izpod nje so štrleli kocinasti, potni lasje.

"Ob tej uri... ali si pijan?"

Bog sam vedi, kaj se je zgo- dilo v meni—v tistem trenutku bi nikakor ne bil mogel storiti, kar sem se bil še pol ure prej namenil. Stopil sem z dolgim korakom preko izbe.

"Kaj... kam?" je hitel za me- noj.

Molče sem odpahnil duri v sa- lon.

"Kaj... kam?" je klical z jo- kavim glasom ter se je opetel krog mene v svoji nerodni dope-

tači, svečo v roki, čepico na tilni- ku. Stopil sem naravnost proti durim, ki so držale v spalnici, on pa me je prijel za roko tako tako močno, da bi si ne bil mi- silil.

"Ne tja, ne tja!... Bolna je svetnica... še jaz ne... še jaz ne... dobronik... brat!"

Nisem ga poslušal; ker se du- ri niso vdale, sem jih odpahnil s komolecem in kolenom.

Stal sem na pragu tako trd, mrzel in mrtev, kakor da je bila v tistem hipu izpuhtela kri iz vseh mojih žil.

Na postelji, pod sinjim baldahinom je sedela Monna Lisa. Ogrnila si je bila v naglici tem- nomodro spalno haljo; izpod nje so gledale še belejšje njene ro- ke. V smehljaju njenem je bil komaj še sled tistega zadnjega

PREPARING FOR POST-WAR

